

Latvija Nuėjo Nuo Aukso Pagrindo

Penkios valstybės veikia bendrai išlyginimui Europos pinigų krizio. Blum laimėjo parlamente devaluacijos klausime

PARYŽIUS, rugs. 28.— Penkios valstybės susivienijo ir veikia bendrai išlyginimui Europos pinigų krizio, kurį išsaukė žlugimas „aukso bloko“, Francijai nuėjus nuo aukso pagrindo. Palaikyme „pinigų lygsvaros“ vadovauja Anglija, Jungt. Valstijos ir Francija.

Francijos premieras Blum laimėjęs pirmą susikirtimą parlamente dėl nupigūnimo franko, nutarė pareikalauti savų pinigų galių kontroliuoti kainas ir pastoti kelią dideliui kainų iškylimui.

Šiandien prie nuėjusių nuo aukso pagrindo prisidėjo ir Latvija. Laukiama tokio pat žingsnio ir kitų mažųjų valstybių, kurios nors tik formaliai laikėsi aukso pagrindo, bet dabar jau nebėgi jo laikytis, visoms kitoms valstybėms atsižadėjus aukso. (Aukso pagrindo tebesilaikė ir Lietuva).

Šveicarija, Holandija, Latvija ir Graikija pranešė, kad jos pradedančios naują pinigų stabilizacijos programą.

Šveicarija nutarė nupiginti savo franką apie 30 nuoš., bet kartu uždraudė kelti kainas be valdžios leidimo.

Holandija gi steigia \$202.-800,000 stabilizacijos fondą, bet šiuo laikų savo pinigų vertės nebendysianti nustatyti, palikdama patiems pinigams susirasti sau lygmą. Graikija gi savo pinigus sulyginus su Anglijos pinigų verte. Tą patį veikiausia padarys ir Latvija.

Italija gi uždarė visas savo akcijas ir produktų biržas. Jos bankai maino tik Amerikos dolerius ir jokių kitų pinigų visai nemaino iki nenusistovės jų vertė.

Francijos dešinieji smarkiai puola valdžią dėl devaluacijos franko, bet išrodo, kad parlamentas valdžią parems. Premieras Blum buvo pareikalavęs pakelti darbininkų algas sulig to kaip kils pragyvenimas. Bet savo pasiūlymą buvo priverstas atsiimti ir vieton to jis paprašė galių kontroliuoti kainas.

Automobiliai į 8 mėnesius užmušė 22,020 žmonių

NEW YORK, rugs. 28.— Saugumo taryba paskelbė, kad per pirmus šiuo metų aštuonius mėnesius—iki pabaigos rugpjūčio mėn.— automobiliai visoje šalyje užmušė 22,020 žmonių. Pernai per tą patį laiką buvo užmušta 22,480 žmonių.

Nelaimės betgi sumažėjo 19 valstijų. Didžiausias sumažėjimas yra Nevada valstijoje. Pueblo, Colo., padarė rekordą didžiausio miesto, kuriame nėra šiemet automobilių užmuštų žmonių.

Sen. Borah šalininkų vadai dirbs už Roosevelta

CHICAGO.—Edgar J. Cook, kuris vedė Illinois valstijoje kampaniją už senatorių Borah, paskelbė, kad jis ir visi kiti, kurie darbavosi už Borah, dabar dirbs už prezidentą Roosevelta, nes republikonai nominuodami visiškai silpnų gub. Landon suvylė pažangiuosius republikonus.

Sen. Borah Illinois nominacijų balsavimuose buvo gavęs 419,000 balsų, kuomet Knox rinko viso 419,000 balsų.

Chicago ir apilinkėlė federalio oro biuras šiai dienai pranašauja:

Veikiausia lietus; nedidelė permaininga temperatūra. Vakare 2 val. po pietų temperatūra Chicagoje buvo 52°. Saulė teka 6:44, leidžiasi 6:37.

BUFFALO, N. Y. — Ernest Biegazski, kuris rengiasi įlindęs į baką plaukti į Europą. Pirmiausia jis padarys bandymą nuplaukti iš Buffalo į Clevelandą.

Ir studentus policija vaišina dujų bombomis

CAMPBELL, O., rugs. 28.— Policijos viršininkas Cunningham paleido dvi dujų bombas į minią streikuojančių Memorial high school studentų ir išblaškė jų demonstraciją. Trys studentai gi liko areštuoti. Streikas liko paskelbtas dėl pašalinimo vieno mokytojo.

Sniegas užpustė Denver, Colo

DENVER, Colo., rugs. 28.— Denvery prisnigo aštuonis colius sniego. Tokį didelį sniegą rugsėjo mėn. retai kas pamėna. Tokis sniegas pastatė pavojų daugeliui gyvasčių ir uždarė kelius iš miesto. Nuo sunkaus šlapio sniego emė lužti medžiai, kurie nutraukė elektros vielas ir sutrukdė automobilių ir gatvėkarių judėjimą.

Visos mokyklos liko uždarytos ir vaikai per radio liko išpėti neiti į gatves dėl nutrukusių vielų. Keli žmonės liko užpustyti kalnuose.

Sniegas pasiekė ir Kansas valstiją.

2 žuvo eksplozijoje

FLINT, Mich., rugs. 28.— Mažiausia du žmonės liko užmušti ir 10 sunkiai sužeista eksplozivus General Tire Co. aptarnavimo stočiai pačiame vidurmiestyje. Du sužeistųjų veikiausiai mirs. Manažerio lavonas jau išimtas, bet kilęs gaisras neleidžia prieiti prie antro lavono.

GENEVA, rugs. 24.— 36 valstybės pasirašė sutartį ne naudoti radio kurstymui civilės kovos kitoje šalyje, ar bloginiui internacionalių santykių.

Naciai nuteisė 3 metams kalėjimo amerikietį jurininką

BERLYNAS, rugs. 28.— Baisusis nacių liaudies teismas nuteisė trims metams kalėjimo amerikietį jurininką Lawrence Simpson iš Seattle Wash., už šalies išdavystę. Jis buvo kaltinamas skleidęs tarp Vokietijos gyventojų komunistinius atsisaukimus.

Iki teismo jis sėdėjo kalėjime 14 mėnesių, kurie bus išskaityti iš bausmės.

Automobiliai užmušė 8 žmones

CHICAGO.—Nelaimė su automobiliais sekmadienį Cook kauntej žuvo 8 žmonės ir 9 žmonės liko sunkiai sužeisti.

Pirmadienį gi saugumo teismo teisėjas Gorman pasiuntė kalėjimui dar 13 automobilių už neatsargų važinėjimą automobiliais.

UNIONTOWN, Pa., rugs. 28.— Nepažįstamas žmogus, rūpestingai sunaikinęs visas identifikacijos žymes, nusitroškino automobiliu augštai Fayette kaunteis kalnuose, palikdamas raštelį: „Tegul vėjas išnešioja mano pelenus... sudeginkite mano lavoną kuogreičiausia. Ne reikia nė dainų, nė gėlių, nė verkimo, ar gailėsčio, nė pamokslų.“

BERLYNAS, rugs. 27.— Nacių bažnyčios viršininkai nusprendė, kad kunigai turi sveikinti savo parapijonis naciškai ir tada, kada buna pasirėdę bažnytiniais rubais. Taip jau turi šaukti ir „Heil Hitler“, nes tai esąs „maldavimas Dievui palaiminti vadą, tėvynę ir tautą“.

SUKILĖLIAI PAĖMĖ TOLEDO

Išliuosavę uždarytus Alcazar tvirtovę sukilėlius, dabar fašistai veržiasi linkui paties Madrido

TOLEDO, rugs. 28.— Sukilėliai po labai smarkaus mušio sekmadienį įsiveržė į Toledo miestą ir po mušio gatvėse prisimušė prie Alcazar tvirtovės, kurioje per 68 dienas laikėsi burys sukilėlių karininkų, nors pati tvirtovė buvo visai sugriauta dinamito ir kanuolių.

Uždariusieji joje fašistai liko išliuosuoti. Pasirodė, kad tik 80 iš uždarytųjų liko užmušti laike ilgo nepasilaujančio bombardavimo ir sprogdinimo tvirtovės. 1,120 uždariusiųjų liko išliuosuoti, bet 500 jų yra sužeisti, tarp jų daug moterų ir vaikų, nes sukilėliai, buvo uždaryę tvirtovę kartu su savo žmonomis ir vaikais. Viso buvo uždaryę 1,200 žmonių.

Paėmę miestą ir išliuosavę uždariusius kadečius, sukilėliai skubiai pradėjo veržtis linkui paties Madrido.

Pasitraukusios valdžios jėgos paruošė naujas pozicijas prie Cabanas, už 30 mylių į pietvakarius nuo Madrido.

Lojalistų artilerija šaudo sukilėlius einančius iš Bargas ir Olias. Iš Madrido liko prisisųta daugiau kareivių ir valdžios lėktuvai bandė atkirsti sukilėlius nuo Toledo.

Ispanija Skundžia Fašistines Valstybes

Apskundė tautų sąjungai Vokietiją, Italiją ir Portugaliją už ginklavimą sukilėlių. Anglija ir Francija tildo tą skundą

GENEVA, rugs. 28.— Sumižusi ir nusigandusi Europa vėl susidurė su labai rimtu kriziu, Ispanijai apskundus Italiją, Vokietiją ir Portugaliją tautų sąjungai ir patiekus dokumentalius įrodymus apie tų valstybių rėmimą ir ginklavimą Ispanijos sukilėlių. Tas skundas yra tuo rimtesnis, kad apskundžiosios valstybės yra pasirašiusios taip vadinamą nesikišimo sutartį ir yra pasižadėjusios neteikti sukilėliams jokios pagalbos.

Vokietijos ir Italijos bombų nešiotojai, vairuojami tų šalių uniformuotų karininkų, mėtė bombas ant Madrido ir kitų Ispanijos miestų. Niekurie tų lėktuvų ar tai per klaidą, ar tai sugedus, nusileido lojalistų teritorijoj ir jų lakunai prisipažino veikę savo karinių vyriausybų įsakymais. O vieno Vokietijos karo lėktuvo lakunai kurie nusileido per klaidą Madride, prie Vokietijos ambasadoriaus akių prisipažino, kad jiems buvo įsakyta skristi į Seville, kur yra sukilėlių štabas ir ten prisistatyti Vokietijos konsulai.

Italijos karo lėktuvus, vairuojamus uniformuotų italų karininkų, bombardavo lojalistų ligoninės laivą.

Vokietijos laivas Kamerun per Portugaliją pristatė sukilėliams ginklų ir amunicijos. Bet kuomet ispanai buvo tą laivą sulaikę, tai Vokietija pada vė griežtą protestą, kuriam pilnai pritarė ir Anglija.

Portugalija ne tik leido, bet dągi pati padėjo sukilėliams su siorgianizuoti jos teritorijoj.

Daugybė panašių dokumentų liko Ispanijos užsienio reikalų ministerio Del Vayo įteikta tautų sąjungai. Dedama didelių pastangų neleisti tuos dokumentus viešai paskelbti. Ypač tas pastangas deda Anglija ir Francija.

Tos pastangos dalinai jau nuėjo niekais, nes dalis dokumentų jau žinoma yra. Jei jos visai nepasiseks, tai Europai teks susidurti su labai rimtu klausimu dabartiniuose politikių ikišiol susitaria tik vienu klausimu—dabartiniuose politikiuose keblumuose—viską tildyti, kas gali išaukti krizį ir reikalauti „atskaus“ nusisprendimo.

Jei gi Ispanijos krizis bus iškeltas viešumon, tai Anglija ir Francija bus priverstos viešai nusistatyti prieš Vokietijos ir Italijos politiką Ispanijoje ir tuo aiškiai padalinti visą Europą. Neįstengimas nusistatyti išsakyti gi dar didesnį suirutę Europos politikoje.

Galbut Anglija, savo pačios interesoje, būtų priversta padėti Francijai, jei išliktų karas su Vokietija, nežiurint ką dabar Londonas sakė, bet atsakymas iškalno pasiakyti rido tik paslėptą pasidalinimą tarp tų dviejų valstybių.

Nebuvimu susitarimo naudojosi praeityje Vokietija ir Italija, juo naudosis ir ateityje, statydamos vis aktyvesnius reikalavimus.

Pinigų klausime Anglija ir

Francija labai sėkmingai kooperuoja, bet politiniuose klausimuose abi valstybės neįstengia kooperuoti. Tuo naudojasi Vokietija ir Italija, kurios gali todel rodyti visą aktyvumą ir išeiti laimėtojomis.

Nedarbas mažėja

WASHINGTON, rugs. 28.— Darbo sekretorė Perkins paskelbė, kad pereinamais metais samda padidėjo 1,000,000, o išmokėjimai darbininkų algoms pašoko \$42,000,000. Nuo 1933 m. kovo mėn. darbą gavo prievatinėse pramonėse arti 5,500,000 darbininkų. Be to 3,463,000 darbininkų dirba prie naudingų viešųjų darbų.

CAMDEN, N. J., rugs. 28.— Didelė Public Service Corp. pakėlė 10 nuoš. algas 20,000 darbininkų ir dabar mokės tas algas, kurios buvo mokamos prieš depresiją.

IS LIETUVOS

10 metų kalėjimo už priklausymą komunistams

KAUNAS. — Kariuomenės teismas svarstė Juozo Gvildžio ir Etos Videlevskytės bylą.

Savo laiku pas J. Gvildį, Kaune, buvo rasta rotatorius ir 4,000 komunistinių proklamacijų. Nustatyta, kad Gvildžio bendrininkė buvo Videlevskytė. Ji buvo sulaikyta su portfelium, kuriame rasta 700 proklamacijų.

Abu buvo patraukti teismo atsakomybėn už priklausymą komunistų partijai ir laikymą nelegalios literatūros.

Kariuomenės teismas abu pripažino kaltais. Gvildys gavo 10 metų, o Videlevskytė — 4 metus s. d. kalėjimo.

Smarkiai baus nešvarius gyventojus

KAUNAS. — Sveikatos dep. susirupino dėl nešvarumo mažose provincijos miesteliuose. Mat, esama miestelių, kuriuose gyventojai pila visokius nešvarumus gatvėse ir t.t.

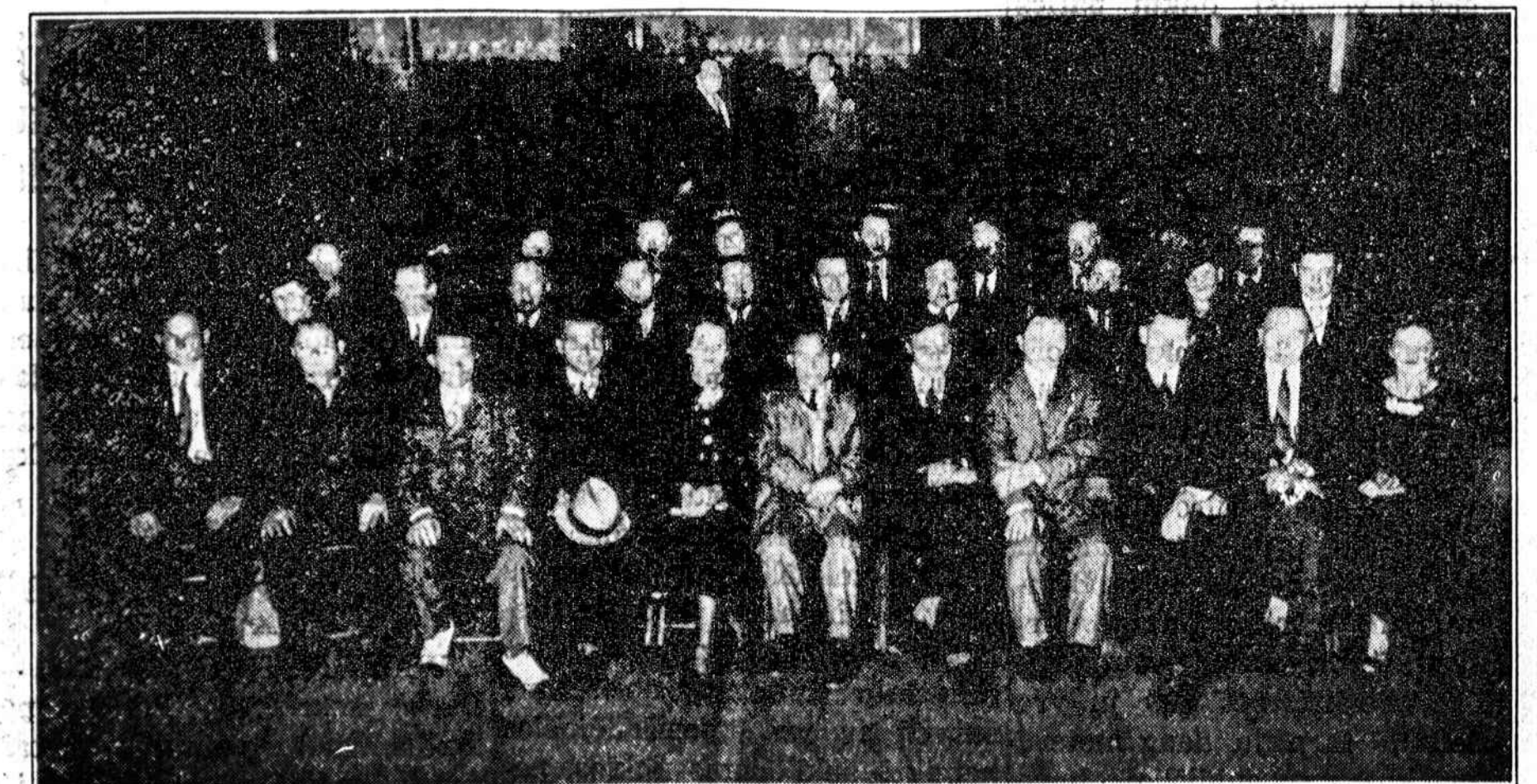
Netrukus tuo reikalu bus tartasi su apskrčių viršininkais ir sur švaros nesilaikančiais gyventojais pradėta griežta kova. Už švaros taisyklių nesilaikymą gal bus padidintos bausmės.

JEI ESAT BE DARBO

Vyrai, moterys — kasdien atidžiai perskaitykite mūsų „Darbininkų Reikia“ Skyrių—jūs tikrai susirasite sau darbą.

CHICAGO'S LIETUVIŲ DRAUGIJA

Pirmas Cicero Lietuvių Kultūros Draugijos Susirinkimas.

Rugsėjo 18 d. Liūsoybsės svetainėje įvyko Chicago's Lietuvių Draugijos narių susirinkimas Ciceroje tikslu įkurti — Cicero Lietuvių Kultūros Draugiją. Atvyko keturios dešimtys trys nariai. Priėmimo įstatų Cicero Lietuvių Kultūros Draugijos išrinkta valdyba: K. P. Deveikis — pirmininkas, — V. Strumila — pirmininko pagalbininkas, Jonas Činikas — protokolų sekretorius, Charles Jokubka — sekretorius — išdalininkas, A. Tumavičius ir K. Biknis — izdo globėjai, M. Tribičius — maršalka.

Susirinkimui nutarta laikyti kiekvieno mėnesio trečią pen-

ktadienį Liūsoybsės svetainėje, prasidės 7:30 val. vakaro. Susirinkimuose bus paskaitų, dainų ir muzikos programos, taipgi Chicago's Lietuvių Draugijos nariai gyvenantys Ciceroje galės užsimokėti Draugijon mėnesines duokles. Šiam susirinkimui p-nia Steponavičienė paruošė gražų dainų ir muzikos programą. P-lės Trilikaite, Rimklutė, taipgi Rukštelė ir Maženis sudainavo keliolika gražių liaudies dainelių, p-nia Steponavičienė lydėjo pianu. Buvo nuimtas šio pirmo Cicero Lietuvių Kultūros Draugijos susirinkimo paveikslas.

Pravartu priminti, kad cice-

riečiai buvo pirmieji, kurie pradėjo rūpintis įkurti švietimo organizaciją Ciceroje iš Chicago's Lietuvių Draugijos narių. Jų geidavimai patenkiinti, bet dabar turės pradėti darbuotis, kad organizacija būtų aktyvi. Rodosi, Cicero Lietuvių Kultūros Draugija darbuotojų turi apšiai, rimtas kultūros darbas turėtų eiti sėkmingai. Ateitis parodys ką mūsų draugai sugebės nuveikti Ciceroje.

Įkurimu Cicero Lietuvių Kultūros Draugijos draugiūsiu rūpinosi pp. K. P. Deveikis, Ch. Jokubka, J. Činikas, A. Tumavičius ir keletas kitų darbščių vietos darbuotojų.

Gary, Ind.

Seno Petro darbo vaisiai.
Pracitą savaitę Senas Petras buvo nuvykęs vienai dienai į Gary, Ind.; čia jis įrašė Chicago's Lietuvių Draugijon penkis gertus narius, būtent:

Jonas A. Grakey.

Jonas A. Grakey, žymus Gary veikėjas įvairiose organizacijose, malonaus, linksmo būdo žmogus. Gerai, kad Senas Petras Draugijon įrašė šį žymų darbuotoją.

Stella Ellias

P-nia Stella Ellias yra bučėrnės ir grosernės būzinyje, simpatiško būdo moteris. Būzino vieta — 929 Taft St.

Barbara Jonaitis.

P-nia Barbara Jonaitis, gražaus taverno savininkė, 1101

Madison St. Sumani moteris biznyje.

'Chester' Prokuroras
Tai jaunas studentas, sunus p-nios Prakuotiėnės. P-nia Prakuotiėnė nuo seniau yra narė Chicago's Lietuvių Draugijos, dabar ir savo jauną suną Draugijon įrašė.

John Vareika.

P-nų Vareikų jaunas sunus, studentas. Jų sunus Jonas jauti narys Chicago's Lietuvių Draugijos, dabar lauksime kitų šėmės narių įrašant. Senas Petras nusitaręs laike poros savaitę įkurti Gary Lietuvių Kultūros Draugiją.

Aurora, Ill.

Taip sakant, Senas Petras darbuojasi dviejose kolonijose iš karto — Gary ir Aurora. Auroroje jis įrašė žymų biznierių p. Alex. Pocių, taipgi jo

ISIKURĖ INDIANA HARBOR LIETUVIŲ KULTŪROS DRAUGIJA

Šeštadienio vakare Ivanovo svetainėje, 2101 Broadway, įvyko pirmas Chicago's Lietuvių Draugijos narių susirinkimas Indiana Harbor. Nors vakaras buvo lietingas, oras nepalankus susirinkimui, bet nariai skaitlingai atsilankė susirinkimui. Įkurta Indiana Harbor Lietuvių Kultūros Draugija iš arti keturių dešimčių narių, išrinkta valdyba iš žymių darbuotojų. Valdybon įėjo Dr. Rogers — pirmininkas, St. Bartkus — pagalbininkas, P. Barzdis — protokolų sekretorius, J. Kuolas — sekretorius — išdalininkas, Rudis ir Kesilis — izdo globėjai, Drangilas — maršalka.

Baigiant susirinkimą buvo įdomus programos, taipgi nuimta susirinkimo paveikslas. Plačiau apie šį susirinkimą bus parašyta kitą antradienį.

NAUJAI APSIRGE DRAUGIJOS NARIAI

Inž. Kazimieras Matekonis, Chicago, Ill.
Stasys Dermontas, Chicago, Illinois.
Edv. Maželis, Springfield, Illinois.
Pasveikę Draugijos nariai: Justinas Juškenas, Chicago, Illinois.
Marijona Valantienė, Springfield, Ill.
M. Ramanauskienė, Chicago, Illinois.

GARSINKITĖS NAUJENOSE

GRAŽUOLIŲ KONTESTO ISTOJIMO KUPONAS

Vardas - Pavardė _____

Adresas _____

Amžius _____ Svoris _____

Ugis _____ Miera per krutinę _____

Miera per juosmenį _____

Plaukų spalva _____

Akių spalva _____

Užsiėmimas _____

Šiuoimi įstoju į GRAŽUOLIŲ KONTESTĄ. Prisiunčiu savo fotografiją. Sūtinu prisilaikyti visų taisyklių ir jo vedėjų nurodymų.

Parašas _____

žmona Zofija Počienė. P-nai Pociai laiko biznį 941 Oliver Ave. Senas Petras greitai laiku vėl grįžta į Aurorą, nusitaręs greitai laiku čia suorganizuoti Auroros Lietuvių Kultūros Draugiją.

Chicago's Lietuvių Draugijos Valdyba:

J. Mickevičius — prezidentas, K. Kairis — vice prezidentas, V. Manikis — sekretorius, P. Miller — finansų sekretorius, J. Degutis — išdalininkas, P. Galskis ir P. Mišlaševičius — trūstisai.

Dr. A. Montvidas — daktaras-kvotėjas, adv. K. P. Gugis — legalis patarėjas, J. P. Varkala — auditorius.

Draugijos ofisas: 1739 So. Halsted St. Tel. Canal 0117.

RADIO

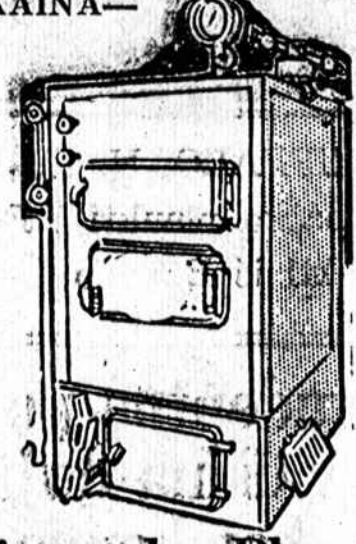
Dainuos Granaderiai, graži muzika, įdomios kalbos ir t.t.

Primintina visuomenei, kad šandien 7-tą valandą vakare iš stoties W.G.E.S. įvyksta reguliaris antradienio radio programos, kurių leidimu rūpinasi Peoplos Rakandų Bendrovės krautuvės, 2536 W. 63rd Street ir 4183 Archer Avenue. Šie programai pasižymi savo turtingu ir įdomiu turiniu, nes jų išpildyme visuomet dalyvauja žymūs dainininkai, muzikai ir kalbėtojai. Šios dienos programė dainuos pagarsėję ir visuomenės laukiami radio "Grenaderiai", kurie savo maloniais ir harmoningais balsais palinkims klausytojus. Pre to, bus gražios muzikos, įdomių kalbų bei svarbių pranešimų. Rengkitės nepamiršti pasiklausyti.

SAUKIT CALUMET 6969

Ir mūsų patyres inžinierius atvažiuos į jūsų namus ir suteiks DYKAI apskaičiavimą dėl namų apšildymo reikmenų (plan), garu arba karštu vandeniu šildoma.

NERIEKIA PINIGŲ ĮMOKETI — 36 MĖNESIAI ISMOKĖJIMUI — F. H. A. ZEMA PALUKANŲ KAINA —

Universal Plumbing & Heating Supply Co.
Not Inc.
10 West 18th St.
i vakarais nuo State St.
Atdara vakarais iki 7 val. Nedėliomis iki 1 val. diena.

Mrs. Anelia K. Jarasz
Physical Therapy and Midwife
6530 S. Western Ave., 2nd floor
Hemlock 9252
Patarinai prie gimdymo namuose ar ligoninėse, duodu massage electric treatment ir magnetic blankets ir t.t. Moterims ir merginoms patariamai dovanai.

Laidotuvių Direktorai

Nariai Chicago's, Ciceros Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos.

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENA IR NAKTĮ
Turime Kopyčias Vimos Miesto Dalys.

A. PETKUS
1410 South 49th Court Cicero Phone Cicero 2109

J. F. RADZIUS
668 West 18th Street Phone Canal 6174

I. J. ZOLF
1646 West 46th Street Phones Boulevard 5202-8415

EZERSKIS IR SUNUS
10734 S. Michigan Ave. Tel. Pullman 5703

S. M. SKUDAS
718 West 18th Street Phone Monroe 8377

LACHAWICZ IR SUNUS
2314 West 23rd Place Phones Canal 2515—Cicero 5927

J. F. EUDEKIS
4605-07 S. Hermitage Avenue Phones Yards 1741-1742
Brighton Park Skyrius, 4447 S. Fairfield, Laf. 0727

S. C. LACHAVICZ
42-44 East 108th St. Tel. Pullman 1270 arba Canal 2515

S. P. MAZEKA
3319 Lituania Avenue Phone Yards 1133

J. LIULEVICIUS
4092 Archer Avenue Phone Lafayette 3572

A. MASALSKIS
3307 Lituania Avenue Phone Boulevard 4139

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENA IR NAKTĮ
YARDS 1741—1742
J. F. EUDEKIS

Du įdomūs vakarai

Chicago's Lietuvių laukia du įdomūs vakarai, tų lietuvių, kurių namuose yra radio aparatas.

Radio aparatas, šį vakar ir rytoj atsuktas ant stoties W.S.B.C. 1210 kilocyles, 9:30 val. vakare, atneš radio programą, kuris yra įdomus vienu atžvilgiu: tuomi, kad visi jo dalyviai, pradedant nuo pranešėjo "maunce-rio" baigiant programos tvarkytoja — yra čia gimimiečiai lietuviai. Kitose programose, "senoji gentkartė" arba vadovauja arba sudaro didžiumą dalyvių.

Jaunuolių-čigiminių programų yra Steponavičių Radio Valanda, transliuojama kas antradienį ir trečiadienį vakare iš aukščiau minėtų stoties.

Programą sudaro įvairios lietuviškos dainos, dramatizuotos, "kalbančios", žinios, pranešimai ir muzika.

Programų vedėjas ir tvarkytojas yra Kazys Steponavičius, Chicago's Lietuviams gerai žinomas muzikas ir chorvedis. Visi dainininkai, dalyvaujantys programoje, yra p. A. Steponavičienės mokiniai.

Artimoje ateityje žadama transliuoti tris kartus į savaitę.

te. O laikui bėgant ir su lietuvių morale parama, steigėjui Kaziiui Steponavičiui gal pasiseks programą atnešti radio klausytojams ir kiekvieną dieną. —X.

Lietuviai, Subruskime

Ateinančiuose rinkimuose praveskime savo žmogų į teisėjus, lapkričio 3 d. balsuokime visi už mūsų kandidatą J. T. Zuris. Tuomi pasirodysime kitoms tautoms, kad ir mes lietuviai neatsilikame už jų.

Visi suinteruoti J. T. Zurio rinkimų, reikale informacijų, ženklielių, lapelių ir garsinių prašome kreiptis į raštingą an-

Ofiso Tel. Englewood 7151 Radcliffe 1191
DR. G. J. TARULIS
PIRMAS LIETUVIŠKAS
OSTEOPATHIC PHYSICIAN IR
OBSTETRICIAN

OFISAS:
6331 SOUTH HALSTED STREET
Valandos: nuo 10 v. r.—5 po pietų ir nuo 7 iki 9 val. vakaro.

ADVOKATAI

K. P. GUGIS
ADVOKATAS
Miesto ofisas—127 N. Dearborn St. Kamb. 1431-1434—Tel. Central 4411-2
Namių ofisas—3323 So. Halsted St. Valandos vakarais nuo 6 iki 8:30. Tel. Boulevard 1810.

JOSEPH J. GRISH
LIETUVIŠKAS ADVOKATAS
Telephone: Boulevard 2800
4631 SOUTH ASHLAND AVENUE
Res. 6515 So. Rockwell St. Telephone: Republic 9723

KL. JURGELIONIS

ADVOKATAS
Veda bylas visuose teismuose Bridgeporto ofisas:
3241 S. Halsted St. Tel. Calumet 7262
Ofiso val. dienomis nuo 1 iki 5 val. po piet. Vakaraš nuo 7 iki 9. Residencija:
3407 Lowe Ave. Tel. Yards 2510

A. A. SLAKIS

ADVOKATAS
111 W. Washington St.
Room 737
Val. 9 ryte iki 5 val. vakaro. Ofiso Tel. Central 4490
Gyv. vieta: 6733 Crandon Avenue namų Tel.: — Hyde Park 8995

AKIŲ SPECIALISTAI

DR. G. SERNER

LIETUVIŠKAS
Tel. Yards 1829
Pritaiko Akinius Kreivas Akis Ištaiso.
Ofisas ir Akinų Dirbtuvės
756 West 35th St.
kampus Halsted St.
Valandos: nuo 10—4 nuo 6 iki 8 Nedėliomis nuo 10 iki 12 val. dienos

DR. VAITUSH, OPT.

LIETUVIŠKAS
Optometrical Akinių Specialistas. Palengvins akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svajimo, akių aptemimo, nervuotumo, skaudama akių karšči, atitaiso trumparegiystę ir tolgaregiystę. Prirenkia teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra, parodant mažiausius klaidas. Speciali atyda atkreipiama į mokyklos vaikus. Kreivos akys atitaisomos. Valandos nuo 10 iki 8 v. Nedėlioj nuo 10 iki 12 v. diena. Daugely atsitikimų akys atitaisomos be akinų. Kainos pigiau kaip pirmau.

4712 South Ashland Av. Phone Boulevard 7589

LIETUVIAI

GYDYTOJAI IR DENTISTAI
Amerikos Lietuvių Daktarų Draugijos Nariai

A. Montvid, M. D.

West Town State Bank Bldg—2400 West Madison Street
Val. 1 iki 3 po pietų, 6 iki 8 vak. Tel. Seeley 7330
Namių telefonas Brunswick 0597

DR. V. A. ŠIMKUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Valandos nuo 2 iki 4 ir nuo 7 iki 9 val., Nedėliomis nuo 10 iki 12 3343 South Halsted St. Tel. Boulevard 1401

rašr — Morrison viešbutis, kambaris 387, arba pasaukite Andover 2260, o sekretorė jums mielai patars.

— Aldona Gulbin, sekr.

Ofiso Tel. Boulevard 5913
DR. BERTASH
756 West 35th St.
Cor. of 35th and Halsted Sts. Ofiso valandos nuo 1-3 nuo 6:30-8:30 Nedėliomis pagal sutartį.
Rez. 4910 SO. MICHIGAN BLVD. Tel. Kenwood 5107

DR. S. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos: nuo 1—3 ir 7—8 Seredomis ir nedėl pagal sutartį
Rez. 6631 So. California Avenue Telefonas Republic 7868

Tel. Office Wentworth 6330
Rez. Hyde Park 3895

Dr. Susanna Slakis

Moterų ir vaikų ligų gydytoja
6900 So. Halsted St.
Valandos 1—4 po pietų, 7—8 v. vak. Išskyrus seredomis ir subatomis.

DR. STRIKOLIS

Gydytojas ir Chirurgas
Ofisas 4645 SO. ASHLAND AVE. Ofiso val.: Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val., Nedėlioj pagal sutartimą.
Ofiso Tel.: Boulevard 7820
Namių Tel.: Prospect 1930.

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Telefonas Virginia 0036
Ofiso valandos nuo 2—4 ir nuo 6—8 v. vak. Nedėlioj pagal sutartį

DR. C. Z. VEZELIS

DENTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arbi 47th Street
Valandos nuo 9 iki 8 vakaro. Seredoj pagal sutartį.

DR. S. NAKELIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas ir Residencija.
3335 So. Halsted St.
CHICAGO, ILL.

DR. A. J. MANIKAS

PHYSICIAN-SURGEON
Office 4070 Archer Avenue Tel. Virginia 1116.
Valandos: 1—3; 7—8:30 p. p. Office & residence 2519 W. 43rd St. Tel. Lafayette 3051
Valandos: 9—10 ryto, 5—6 p. p. Kasdien, Išskyrus seredą. Sekmadienį susitarus.

Rez. 6609 SO. ARTESIAN AVE. Tel. Prospect 3403

DR. A. J. ŠIMKUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Val.: nuo 2 iki 4 v. p. p. ir nuo 7 iki 9 v. vak. Trečiadieniais ir Sekmadieniais susitarus. OFISAS

3156 West 59th St. Tel. Hemlock 5998.

KITATAUCIAI

DR. HERZMAN

IŠ RUSIJOS
Gerai lietuviams žinomas per 35 metus kaip patyres gydytojas chirurgas ir akušeris.
Gydo staigias ir chroniškas ligas vyru, moterų ir vaikų pagal naujausius metodus X-Ray ir kitokius elektros prietaisus.
Ofisas ir Laboratorija:
1634 W. 18th St., netoli Morgan St.
Valandos nuo 10—12 pietų ir nuo 6 iki 7:30 val. vakaro.
Tel. Canal 3110
Residencijos telefonai:
Hyde Park 6755 ar Central 7464

Dr. Charles Segal

OFISAS
4729 So. Ashland Ave.
2-ros lubos
CHICAGO, ILL.
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. po pietų ir nuo 7 iki 8:30 val. vakaro. Nedėliomis nuo 10 iki 12 valandų dieną.
Phone MIDWAY 2880.

Telefonas Yards 0994

Dr. Maurice Kahn

4631 SOUTH ASHLAND AVE.
Ofiso valandos:
Nuo 10 iki 12 diena, 2 iki 3 po pietų 7 iki 8 val. Nedėl. nuo 10 iki 12 Rez. Telephone PLAZA 2409

DR. A. A. ROTH

Rusų Gydytojas ir Chirurgas Moteriskų, Vyriškų, Vaikų ir visų chronišku ligų.
Ofisas 6850 Stony Island Ave. Valandos: 2—4, 7—9 val. vak. Nedėliomis ir šventadieniais 10—12 diena.

KĄ PATYRĖ CICERO JOKUBAS ŠV. JURGIO PARAPIJOJE

Tik telefonas birrr... Helo, sakau, kas čia kalba?

— Na, ar nebepažįsti, tai tavo senas draugas Jurgis iš Bridgeporto

— A! Sveikas, sakau, kas naujo pas tave?

— Daug ką naujo turiu pasakyti, bet per telefoną negaliu, tai atvažiuok kuo greičiausia, turiu svarbių žinių tau pasakyti.

— Kada gi busi namie?

— Gali atvažiuoti šestadienį po pietų apie 3 valandą, tai apie viską pasikalbėsime.

Sulaukęs šestadienio skubinau į seną lietuvių koloniją Bridgeportą. Atvažiuoju radau savo draugą jau iš darbo parėjusį, apsispratusį ir beskaitantį, Naujienas, Draugą ir kitus.

— Na, sakau, kokios tos svarbios naujienos pas tave girdėti, kad tu mane taip skubiai šaukiai? Tur but žinai ką nors nepaprasto?

— Taip, sako, Jokubai, pas mus po Bridgeportą vaikšto įvairių gandų. Davatkos bėginėja pos biznierių, į namus ir nepaprastu užsidegimu perša visiems tikėtus po dolerį. O jau biznierių ir šiaip geri katalikai žmonės jokiū būdu negali tų davatkų atsikratyti. Ir kad tai būtų kokiam labdariniam tikslui, kokiam vargšui

parenti, tai dar būtų pusė bėdos. Bet dabar pyla vandenį į ežerą, kuriame ir taip daug vandens yra.

— Nagi, sakau, kame dalykas? Apie ką tu čia kalbi? Kas pyla vandenį į ežerą?

— O, sako, kaip paprastai kas metas rengiama mūsų klebonui ant šv. Mykolo vardo dienos pagardinimas. Bet šįmetą tai su nepaprastu įnirtimu davatkėlės bėginėja ir paravinėja tikėtus sakydamos, kad tas pagardinimas busias ne vien Jo Malonybės praloto M. L. Krušo, bet kartu busiančios ir sutiktuvės jo gospadinės Paulinos, pagyžusios iš Lietuvos. O kaippo atsilyginimą už atsilankymą į tą klebono pagardinimą gospadinė dalydanti visiems svečiams Lietuvai vos saldainių ir kitokių dovanų. Bet tai dar ne viskas. Svarbiausia priežastis, dėl kurios davatkėlės bėginėja ir taip prisispirusiai visiems perša tikėtus po dolerį, tai štai koka...

— Na, na, sakyk koks gi dalykas, dėlko čia tas toks nepaprastas subruzdymas?

— Žinai, viena davatkėlė buvo ir pas mane užklydusi, ir karštai prašydama pirkti tą tikieta pareiškę; nepamanyk, girdi, kad šįmetą bus prastas mūsų klebonėlio pagardinimas; visai ne, bus jam įteiki mas kokio tai kavalieriaus ordeno. Nugi, sakau, jis kariuomenėje netarnavo, tai kokį jam ten kavalierijos ordeną gali duoti? No, sako ji, ne kavalierijos, bet kokio tai didelio Lietuvos kumigaikščio kavalieriaus ordeną ar medalį jam buk tai Lietuvos prezidentas Smetona atsiuntęs. O, sakau, tai šitokia šįmetą bus svarba tos vakarienės. Jau tose vakarienišėse aš esu dalyvavęs šimtus sykių. Nieko jose svarbaus nėra. Nueini, užsimoki dolerį už neva vakarienę, o žiūrėk ką

tu gauni. Nei kvoterio vertės valgyti negauni. Pasvaido kaip kokiems elgetoms po pasenusio kėkšo šmotelę, sužugusios kavos kaušą ir dar, jeigu pridri šaltakošes, tai ir visa vakarienė! O dolerį turi užsimokėti. Bet, girdi, šįmetą ji pasistensianti, kad duotų iki privalgant. Na, kaip nebutu, pamisliau sau, paimsiu. Noriu matyti, kaip ten tam mūsų klebonui kabins tą ordeną.

— Tai ištikrųjų, Jurgi, tu man pasakei nepaprastą naujieną. Na, ir už ką jusų klebonas yra tuo ordenu apdovanojamas? Ar už tai, kad jisai pirmutinis iš Chicago lietuvių klebonų įvedė anglų kalbą į bažnyčią? Ar už tai, kad jis panaikina mūsų seną giesmę "Pulkim ant kelių" prieš mišias ir sako mokyklos vaikučiams evangeliją ir pamokslus anglų kalba, kuria pats dar gerai nemoka kalbėti? Ar už tai, kad niekada per pamokslus nepriemena mūsų jaunimui but gerai lietuviškai, gerbi savo tėvų kalbą ir su tėvais lietuviškai kalbėti ir tėvus gerbti? Taigi tiesiog nesuprantama, už koį pasidarbavimą lietuvių tas Lietuvos prezidentas Smetona jam suteikia tą neužtarnautą garbę? Tur but kas nors yra Lietuvos valdžią neteisingai informavęs, kad niekuo neužtarnavusius žmonėms duodami pagerbimai.

— Tai ot, sako Jurgis, aš tave ir pašaukiau, kad galėtumėn bendrai pasikalbėti, kas reikėtų tame dalyke padaryti. Man, sako, tiesiog širdį skauda matant kaip mūsų parapijoje yra lietuvių naikinama. Paimki

me, sako, tik mūsų lietuvišką mokyklą. Kiek tukstančių kainavo jos pastatymas, ar tik, sakysiu, ne 80,000 dolerių. Prie a. a. klebono Kriaučiūno jau buvo vaikučių lankančių mūsų parapijos mokyklą suvirš tukstantis. O dabar nebeliko nei 300. Ir delko taip įvyko? O tai delto, kad klebonas įvedė anglų kalbą į bažnyčią vaikučių mišioms. Žmonės sako, koks gi išrovimas leisti vaikučiams lietuvišką mokyklą kad nieko tenais lietuviškai nemokina. Net kada vaikai ateina nedėdieniais į bažnyčią, ir tada jiems angliskai skaito ir evangeliją ir pamokslą sako. Tai koks gi čia yra reikalas dar leisti į mokyklą ir dar savo pinigų mokėti?

Na, o dabar, sako, už toį lietuvių platinimą dar Lietuvos valdžia atsiuntė mūsų klebonui kokį ten kavalieriaus medalį. Tai tiesiog nesuprantama man, kas jai rekomendavo toį pagardinimą suteikti.

Išklausęs tą visą Jurgio pasakojimą patariau nusiraminti ir palaukti vėliau. Tegu, sakau, jam suteikia tą medalį, matyt jis trokšta garbės. Bet štai ką, Jurgi, daryk: žiūrėk kas bus po suteikimo to kavalieriaus ordeno. Žiūrėk, ar jus klebonas grys bent kiek prie lietuviškos dvasios šventos; ar jisai grąžins jusų bažnyčion giesmę "Pulkim ant kelių"; ar jisai pradės sakyti pamokslus ir evangelijas lietuvių kalba mokyklos vaikams ir jaunimui, vienu žodžiu, žiūrėk ir sek jo darbus, ar jis bent kiek pasuks savo veikimą link lietuvių.

Jeigu jisai pasitaisys, tai, sakyčiau, tegul jį dievai, tegul jis džiaugiasi tuomi Lietuvos ordenu. Kitaip sakant, gal Lietuvos valdžia jain duoda tą medalį, kad jisai gryžtu prie lietuvių, kaip kitiems kad davė už pasidarbavimą lietuvių labui.

Jeigu taip yra, Jurgi, tai palaukime ir pažiūrėkime, kas bus po įteikimo to medalo. Jeigu jis pasitaisys, pradės gerai darbuotis lietuvių labui, tai sakyčiau, galėsite jus, šventi Jurgio parapijonai, jam atleisti. Bet jeigu nepasitaisys, tai tada jus turėsite ieškoti kitokių būdų jį priversti taip daryti, kaip jus parapijonai reikia laujat. O jeigu jis nenorės taip daryti, tai kitos išeities, man rodos, neliks, kaip tik ieškoti kito klebono, kurs būtų tikras lietuvis ne vien žodžiais bet ir darbais.

— Labai ačiu tau, Jokubai, kad nepatingėjai atsilankyti pas mane ir taip gražiai man dalykus išaiškinti. Teisybę tu sakai, reiks palaukti dar keleto mėnesių, gal jis ir atsivers į gerąją pusę. Juk sakai, kad ir Cicero klebonas kun. H. Vaičiūnas šiek tiek pasitaisė ir vėl pradėjo pamokslus ir evangelijas sakyti lietuviškai. Tai gal po gavimo to Lietuvos prezidento Smetonos medalo ir mūsų klebonas pasitaisys ir atsivers į lietuvių pusę.

— Na, tai lik sveikas, Jurgi, nepamiršk dalyvauti savo klebono Mykolinėse, kurios sakai, įvyks spalį 4 d., ir man pranešk, kaip ten viskas klosis. Juk tur but norėsi, kad aprašyčiau Naujienose, kaip ten ta visa išklmė išėjo. Kaip sakai

tai turėsite nepaprastas išklmes; ir klebono varduvės, ir gospadinės sutiktuvės, ir net ordenu suteikimą. Tai iš tie trejopos išklmės. Butinau stengkis ten dalyvauti. Lik sveikas, Jurgi.

— Sudiev, Jokubai, ačiu kad apsilankiai, tik nepamiršk pa-

rašyti i Naujienos apie tai. — Jau aš pasirupinsiu aprašyti, tik pats skaityk ir kitus parapijonus paragink, kad Naujienas skaitytų, tai greičiau sušprastis, ir priversite išdykusius klebonus dirbti labai lietuvių ir lietuvių. Lik sveikas. — Cicero Jokubas.

GERA MALEVA — GERESNIS DARBAS

Gera maleva, tinkamai užmalevota, mažiau išsiuština ir sutaupo pinigų. Tokios yra populiarės Helman malevos, ir kainos nebrangios, o stakas visada pilnas.

Moore's maleva, 30 spalvų, gal. \$1.85
Specialė maleva, 16 spalvų, gal. 97c
Varnish remover, gal. 95c
Grynas baltas enamel, gal. \$1.39

Sienoms popiera, roleris 4c

HELMAN PAINT STORE

1411 So. Halsted Street. Tel. Canal 5063

Geriausį Degtinę... Gerkit

KENTUCKY YEARLING

VIENU METU SENUKU.

NATHAN KANTER

MUTUAL LIQUOR CO.

4707 South Halsted Street
Visi Telefonai YARDS 0801
VIENTELIS DISTRIBUTORIS

Geo. P. Cunningham
DISTRIBUTORIUS

Berghoff
ALAUŠ

KENAIŠ, PUSGALIONIŠ, ASTUNTADALIŠ IR KETVIRTADALIŠ, VISADA ŠALTAS COIL BOXES RENDON

Pristatome Ali Visokiems Reikalams.

5017 SOUTH KEDZIE AVENUE
Phone PROspect 7565

Budrik's Furniture Mart

3347-49 SO. HALSTED STREET

Pasiulo jums dideles vertybes rakandų, negirdėtai žemoms kainomis

Zieminiai pečiai po \$12.50 ir virš.

Gasiniai pečiai po \$29.50 ir virš.

Oil Burneriai po \$35.00 ir virš.

Pilnas didelis pasirinkimas, 1937 radio Zenith, Philco, General Electric, RCA Victor

Lengvais išmokėjimais.

JOS. F. BUDRIK, Inc.

3417 South Halsted Street
Tel. Boulevard 4705

WCFL Nedėlioje: gražus programos 7 val. vak.
WAAF Panedėlių ir Pėtnyčių 5 val. vak.
WHFC Ketverge: 8 val. vak.

Lucky dėl Jūsų

— Tai Lengvas Užsirūkymas! —

LENGVAS UŽSIRŪKYMAS
PALIEKA
SVARŲ SKONĮ

Švarus skonis — švari gerklė — koks džiaugsmas kada atsibundat rytel Jūs būsite dėkingi, kad pereitė vakarą pasirinkot lengvą užsirūkymą — Luckies.

Gera! jaustis po užsirūkymo —

Žmogus iš rūkymo Lucky Strikes gauna netik užsiganėdijimą... bet jautimosi gerai po užsirūkymo! Sviežus, kaip lelija. Švarus jūsų burnoje skonis. Ir kada savo maudynėje pradėdat dainuot — jūsų balsas aiškus, kaip varpelis! Tame ir gerumas apie lengvą užsirūkymą. Lucky Strikes — pagaminti iš puikiausių vidurinių tabako lapų — turi gerą skonį. Ir kadangi jie yra lengvu užsirūkymu, juos rūkant jaučiatės gerai. Ir po užsirūkymo, taipgi!

★ ★ VĖLIAUSIOS NAUJENOS! ★ ★

Karo veteranams "Sweepstakes" atneša džiaugsmo

Iš veteranų namų, Legion, Texas, viename rankraštyje kas savaitė atneša skaičius įstoimo blankų. Žinoma, mes peržiūrime persiūtinimus, jog visi dalyviai prilaiko taisyklę, ir vienas iš vyrų išaiškino: "Dauguma vyrų negali atlikti reikalingų formalių — bet aš galu, ir todėl išpildau jiems šį blanką."

Džiaugiamės galėdami pažymėti, jog iki šiol jie buvo taipgi gana geri parinkėjai.

Ar jūs jau įstojoj? Ar laimėjot savo skoningus Lucky Strikes? Atsukite ant radio "Your Hit Parade" — trečiadienio ir ketadienio vakarais. Klausykite, spręskite ir pažinkite melodijas — tada pabandykite Jūsų Lucky Strike "Sweepstakes." Ir jeigu dar nerūkote Luckies, nusipirkite pakelį šiandien ir taipgi pabandykite juos. Gal būt tuo ką nors netenkate? Jūs įvertinate Luckies pirmenybę — Lengva Užsirūkymą iš turtingo, brandaus-kūno tabako.

Luckies

— lengvas užsirūkymas
IŠ TURTINGO, BRANDAUS-KŪNO TABAKO—"IT'S TOASTED"

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News
Published Daily Except Sunday by
The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street
Telephone CA 8500

Subscription Rates:

\$8.00 per year in Canada
\$5.00 per year outside of Chicago
\$3.00 per year in Chicago
3c per copy.

Entered as Second Class Matter
March 7th 1914 at the Post Office
of Chicago, Ill. under the act of
March 3rd 1879.

Naujienuos eina kasdien, išskyrant
sekmadienius. Leidžia Naujienuos Ben-
driovė, 1739 S. Halsted St., Chicago,
Ill. Telefonas Canal 8500.

Užsakymo kaina:

Chicagoje — pastu:	
Metams	\$8.00
Pusmeti	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Dviem mėnesiams	1.50
Vienam mėnesiui	.75
Chicagoje per išnešiotojus:	
Vieną mėnesį	8c
Savaitę	18c
Mėnesiui	75c
Suvenyrose Valstijose, ne Chicagoje, pastu:	
Metams	\$5.00
Pusmeti	2.75
Trims mėnesiams	1.50
Dviem mėnesiams	1.00
Vienam mėnesiui	.75
Lietuvai ir kitur užsieniuose (Atsigalinta)	
Metams	\$8.00
Pusmeti	4.00
Trims mėnesiams	2.50
Pilnais reikia įsiti pašto Money	
Orderiu kartu su užsakymu.	

Aukso valiutų griuvimas

Seštadienį mes rašėme, kad Prancūzija netrukus "nueis nuo auksinio pagrindo", nes jai kitokios išeities nebėra — jos aukso atsarga nuolat mažėja ir mažėja. Kartu mes padarėme tokią pastabą:

"Kartu su ja (Prancūzija), veikiausia, nusiūks nuo auksinio pagrindo, ir kitos šalys, kurios iki šiol dar vis laikė auksinę valiutą. Svarbiausios tarp jų tai — Holandija ir Šveicarija. Lietuvos litas irgi turi pilną aukso vertę."

Tam straipsniui pasirodžius laikraštyje, atėjo žinia, kad jau oficialiai paskelbta Paryžiuje, jogei Prancūzija nutarė atsisakyti nuo auksinio pinigų pagrindo ir numesti franko vertę daug mažesnę trečdaliu. Vakar tuo reikalu buvo sušauktas parlamentas.

Holandija ir Šveicarija pradžioje nenorėjo pasiduoti. Jų bankininkai ir valdžios atstovai pasakė, kad jų valiutos (pinigai) vistic nesikeis, nežiurint ką darys Paryžius. Bet praėjo keliolika valandų ir tų dviejų šalių valdžios pamatė, kad toliau ginti aukso standartą būtų kova be vilties. Holandai jau ketina savo guldeno vertę suderinti su angli, prancūzų ir amerikotų valiutomis, o Šveicarijos valdžia šaukia parlamentą, kaip ir Prancūzija, ir žada jam pasiūlyti sumanymą, kad Šveicariško franko vertė būtų numušta tiek pat, kiek prancūzų franko.

Suprantama, kad "nuvertinimo" operacijos dabar bus priverstos daryti ir visos kitos šalys, kurios dar turi tikrą aukso valiutą (kaip Lietuva) arba fiktyves. Belgijos belga, Lenkijos zloty, italų lira ir vokiečių markė turės būti pakeičiami franku. Hitleris dar šneka, kad "eksperimentų su pinigais" jisai nedarys, bet tai tuščias pasigyrimas. Vokietijos markė jau ir dabar nėra paremta auksu. Nacių valdžia turi dviejų rūšių markes: viena vartojama užsieniuose ir už ją valdžia moka pilną aukso vertę (apie 26 centus), o kita — Vokietijoje. Šią "vidurinę" markę keisti į auksą negalima, todėl pastovios vertės ji neturi. Taigi Hitlerio neva auksinė valiuta yra grynas humbugas.

Aukso valiutos tokiu būdu sugriuvo visame pasaulyje. Tas griuvimas būtų įvykęs daug seniau, jeigu nebūtų buvę tokie užsipyriai prancūzai. Po to, kai nutejo nuo auksinio pagrindo angli sterlingas ir Amerikos doleris, nebebuvo jokios prasmės laikyti franką, brangesnį apie 40% už kitų stambiųjų valstybių pinigų. Tas prancūzų užsipyrimas stumė Prancūziją vis į didesnius ir didesnius ekonominis keblumus — ir kartą trūkdė ekonominės gerovės grįžimą visame pasaulyje. Dabar, kai Prancūzija, galų gale, nutarė savo franko vertę numušti, tai visų šalių valiutos galės būti pertvarkytos ir stabilizuotos.

Numatoma pasaulio pinigų konferencija

Telegrama iš Londono vakar pranešė, kad Britanijos finansininkai tikisi, jogei valiutų (pinigų) vertės nukopojimas Europos kontinento šalyse privės prie pasaulio konferencijos visų šalių pinigams sutvarkyti. Pirmiausia turėsianti būti nustatyta franko vertė. Paskui, tų finansininkų nuomone, turėsia savo valiutų vertę nustatyti holandai, šveicarai, italai, vokiečiai ir kitos šalys. O tuomet jau teks visų šalių centralinių bankų ir valdžių atstovams suvažiuoti ir susitarti, kaip padaryti, kad būtų pastovios visos valiutos.

"Naujienuos" aną dieną kaip tik ir kalbėjo apie tokios konferencijos reikalingumą. Rugsėjo 26 d. mes rašėme:

"Kai tatau įvyks (kai frankas ir kitos valiutos bus nuimtos nuo auksinio pagrindo), tai visų šalių valiutos bus 'pakabinčios ore'. Tuomet bus pribrendęs laikas visą pasaulio finansininkams suvažiuoti ir padaryti kokią nors tvarką su visų šalių pinigais. Nes tokia finansinė anarchija, kaip dabar, veda į suirutę."

Kad tokia konferencija turės įvykti, matyti ne tik iš aukščiausio paduoto pranešimo apie Londono finansininkų nusistatymą, bet ir iš kitų faktų. Svarbiausias iš jų tas, kad Anglija ir Amerika kooperuoja su Paryžium dabartiniam Prancūzijos valiutos krizyje. Pasirodo, kad šitos trys šalys apie tris mėnesius vedė slap-tas derybas ir tik, kai jos susitarė, tai Prancūzijos valdžia išdrįso versti savo franką nuo auksinio pagrindo. Pereito penktadienio vakare sutartis buvo pasirašyta, o šeštadienį Blumo kabinetas paskelbė, kad franko vertė bus numušta.

Washingtono politikai sako, kad tas prancūzų kairiosios vyriausybės žingsnis tai — "master stroke". Jie mano, kad premjeras Blum ir jo finansų ministeris Vincent Auriol (taip pat socialistas) ne tik sugebės praves-ti savo sumanymus parlamente, bet ir milžiniškai su-stiprins "liaudies fronto" vyriausybės autoritetą.

Blumas šiandien daro Prancūzijoje tai, ką 1933 m. Amerikoje padarė Rooseveltas, kuris rado kraštą, be-smunkantį į bedugnę, kai jisai atėjo į Baltąjį Namą. Bankai sprogo vienas po kito, nelyginant muilo burbulai; pramonė buvo suparalyžiuota; valdžios įždas spar-čiai tuštėjo. Ameriką smaugė defliacija — dėlto, kad jos pinigų vertė buvo per aukšta.

Blumo vadovaujamoji vyriausybė dabar ne tik iš-vaduos kraštą iš defliacijos slogučio, bet ir praskins ke-lią tarptautiniam susitarimui dėl viso pasaulio valiutų sureguliuojimo.

Finansai ir politika

Kai kam iš "Naujienuos" skaitytojų gali atrodyti nuostabu, kad mes tiek daug svarbos dedame "auksinio pagrindo", valiutų stabilizacijos, infliacijos, defliacijos ir panašioms klausimams. Bet jie, iš tiesų, yra svarbūs. Jų nesupratimas baidia daug kastyvo ne vienai darbininkų valdžiai. Yra labai rimtų ekonomistų, kurie ma-no, kad Vokietijos demokratine respublika sunaikino daugiausia defliacija.

Politikos pagrindas yra ekonomija. O ekonomijoje nulemiantį vaidmenį šiandien vaidina finansinis kapita-las. Kodėl Anglijoje politinis gyvenimas neiškrypo nei į fašizmą, nei į bolševizmą? Todėl, kad tenai buvo nu-minta aštrumas ekonominiam kriziui, nupiginti sterlin-gus. Angliją šitame dalyke pasekė Skandinavijos kraš-tai — Švedija, Danija ir Norvegija, ir mes matome, kad tenai masių gerovė kyla ir demokratijos jėgos eina vis stipryn ir stipryn.

Finansų tvarkyme reiskiasi klasių interesai ir prie-šingumai, nors ne visiems jie yra aiškūs. Kreditoriai nori, kad pinigai būtų brangūs; skolinkininkai — kad jie būtų pigūs. Bet per daug didelis pinigų nupiginimas ve-da prie gyvenimo brangumo, kenkia ypač tiems, kurie gyvena iš uždarbio. Kaip gamintojai, darbininkai yra suinteresuoti, kad pinigai būtų pigūs; bet kaip varto-tojai, jie nori, kad pinigai būtų brangūs (nes brangus pinigas reiskia žemas kainas). Taigi darbininkų nusistatymas finansų klausime pareina nuo to, ar pas juos palia višų gamintojų, ar vartotojų interesai.

Jeigu darbininkai rūpinasi daugiausia tuo, kad jiems būtų mokamos "gerais pinigais" algos, tai jie sto-ja už defliaciją, — nežiurint to, kad defliacija paraly-žiuoja pramonę ir didina nedarbą. Bet jeigu darbinin-kams daugiau rūpi, kad eitų pramonė ir nebūtų bedar-bių, tai jie pritaria pinigų nupiginimui, kai kada net infliacijai. Pavyzdžiui, Rusijos darbininkai 1918 m. bu-vo nužiūrę, kai Leninas paskelbė savo "garsiąją" teo-riją, kad reikia "išmesti dugną kapitalizmui", prispaus-dinant tiek pinigų, kad jie paliktų visai be vertės. Ta Lenino finansinė politika privėdė ne tik prie kapitaliz-mo sugriovimo, bet ir prie suirimo viso ekonominio gy-venimo.

Vokietijoje Rūhro okupacijos metu valdžia buvo pa-tekusi į nacionalistų rankas, ir jie visai nūvarė nuo ko-to markę. Vokietijos komunistai tuomet infliacijai ne-sipriešino, tikėdamiesi (sūlig Lenino "teorija"), kad ir Vokietijoje "iškris kapitalizmui dugnas". Bet, vietoje to, Vokietijos pramonė suiro, o smulkioji buržuazija vi-sai nusigyveno. Tuomet reikėjo markę iš naujo stabili-zuoti. Jos vertė buvo nustatyta per aukštai — ir kraš-tas pradėjo kęsti dėl defliacijos. Jos pasekoje atsirado milijonai bedarbių ir emė bankrotuoti smulkieji bizne-riai. Šitos masės puolė į glebį fašistams ir komunistams — ir respublika nebegalėjo atsilaikyti.

Darbininkų atžvilgiu yra naudingiausia, kad nebu-tų nei infliacijos, nei defliacijos, nes tuomet geriausia gali būti patenkinti jų interesai ir kaip gamintojų, ir kaip vartotojų.

Apšviestiesnieji Prancūzijos darbininkai, kuriems vadovauja socialistai, šitą dalyką, matyti, jau suprato. Bet Prancūzijos komunistai dabar stoja už defliaciją, kadangi defliacijos politika šiandien yra "madoje sovie-tuose (tiesa, tik ant popierės, o ne praktikoje). Tačiau komunistai negali eiti prieš "liaudies fronto" valdžią, todėl jie prieš franko nupiginimą, tur but, nebalsuos. Prieš jį kovos tik bankininkai ir paskolų bonų savinin-kai.

Apie Įvairius Dalykus

PROTO DARBAS

Protiškas ir fiziškas darbas. — Prietaisai žmogaus kūno ener-gijai matuoti. — Me-tabolizmas. — Kalori-ja. — Juo sunkiau žmogus dirba, juo daugiau jam reikia maisto. — Proto dar-bas ir metabolizmas.

Kai žmogus labai susikū-dėnuoja, kad galėtų išspres-ti sunkią problemą, tai jis po-kai kurio laiko pradeda pa-vargti. Jis jaučiasi tarsi per dieną akimėtis skaldes. Daž-nai todėl ir yra daromos paly-ginimas tarp protiško ir fiziš-ko darbo. Sakoma, kad proto darbas tam tikrais atvejais yra sunkesnis kaip fiziškas.

Kad proto darbas gali nu-varginti žmogų, tai tiesa. Ta-čiau čia jau bus pravartu pa-žymėti, jog proto darbu visai mažai energijos reikėja su-naudoti.

Visai lengva yra patirti, kiek energijos sunaudoja fi-zišką darbą dirbantis žmogus. Prieš keliolika metų Dr. Fran-cis G. Benedict, Carnegie mo-klo įstaigos direktorius, išra-dė specialų prietaisą žmogaus kūno energijai matuoti. Rei-kia pasakyti, jog žmogaus kū-nas yra savo rūšies automobi-lius: sunaudojama kuro (mai-stą) jis paverčia į energiją. Tačiau jis daro ir tai, ko au-tomobilis negali padaryti, — butent, automatiškai taiso gendancias kūno dalis.

Maistas, tarsi kokiame pe-čiuje, sudega mūsų kune. Mės-nuolat traukiame į plaučius deguonį (oksigeną, be kurio joks degimas būtų neįmano-mas. Kai kas dega (atseit, jun-glaši su deguoniu), tai visada gamina šilumą. Tas pat atsi-tinka ir mūsų kune: "degan-tis" maistas yra paverčiamas šiluma ir kitokiais junginiais. Tas kitėjimo procesas yra ži-nomas kaip metabolizmas. Vo-kiečiai turi labiau vykusį žodį, jam ir pasisekė padaryti.

"Stoffwechsel" — kas reiskia "medžiagos kitėjimą." Medžia-ga, kuri pasikeičia į energiją, žinoma, yra maistas, gėrimas, visokios druskos, — žodžiu viskas, ką mes valgome ir ge-riame.

Juo daugiau mes valgome arba sunkesni fizišką darbą dirbame, juo daugiau mūsų kūnas pagamina šilumos. Bet mūsų pilvas gali būti visiškai tuščias, o mes nieko neveikti, tačiau gyvybei palaikyti mai-stas vis dėlto yra reikalingas. Tokiu atveju mūsų kūnas pri-lygsta stovinčiam automobi-liui: vadinasi, jis yra pasiren-ges bet kuriam darbui, kaip tas automobilis važiuvimui. Kada mes nieko neveikiame ir visai ramiai laikomės (pavyz-džiui, gulime lovoje), tai me-džiagos kitėjimas mūsų kūne pasiekia žemiausį laipsnį, ku-ris yra žinomas kaip pagrini-dinis metabolizmas. Paprastai pagrindinis metabolizmas bet kurio žmogaus yra nustato-mas ryto metą, kai žmogus dar nėra iš lovos atsikėlęs.

Dr. Francis G. Benedicto eksperimentai rodo, jog nieko neveikiančio žmogaus kūnas per minutę pagamina vieną kaloriją (kalorija yra šilumos kiekis, kurio reikia tam, kad vandens kvortos temperatūra pakiltų dviem laipsniais Fah-renheito). Raštinės darbinin-kui per dieną yra reikalingi 2,500 kalorijų. Kitaip sakant, raštinės darbininkas per die-ną turi suvalgyti tokį kiekį maisto, kuris degdamas kūne pagamintų 2,500 kalorijų šil-u-mos. Visai kitoks reikalas yra su atletais: pavyzdžiui, profesionaliems dviračini-nkams, kurie dalyvauja run-gtynėse, per dieną reikia 10,000 kalorijų!

Šio šimtmečio pradžioje kū-no šiluma buvo matuojama lygindai taip, kaip pėdais: viskas, kas į kūną įeidavo ir koks iš kūno išeidavo, buvo matuojama. Tiesiog eks-perimentai buvo labai kom-plicuoti ir brangiai atsieidavo. Dr. Benedict pasiryžo tad iš-rasti paprastesnį prietaisą, kas jam ir pasisekė padaryti.

Naujasis prietaisas matuoja tik įtraukiamą į plaučius de-guonies (oksigeno) kiekį. O iš to jau nėra sunku patirti, kiek šilumos yra pagamina-ma. Visi mes jau žinome, kad greitai bėgantis žmogus smar-kiai kvėpuoja. Vadinasi, jis įtraukia daugiau deguonies, nes jam reikia daugiau ener-gijos.

Štai tokiu būdu ir liko pa-tvirta, kad juo žmogus sunkiau dirba, juo daugiau jis turi val-gyti. Tokiu būdu atsitinka tas pat, kas su automobilio motoru: juo smarkiau mes norime važiuoti, juo daugiau turime "gazoliną" vartoti.

Tačiau čia mes visą laiką kalbame apie fizišką darbą. Bet tiksliau ir tiksliau žmonių dirba proto darbu, ir kai kurie labai sunkiai dirba. Bus tad jdomu dabar patirti, kiek mes energijos išieikvoja-me, kai bandome išspres-ti kokią nors sunkią problemą.

Dr. Benedict eksperimentai rodo, jog sunkus proto dar-bas kiek pagreitina širdies plakimą ir kvėpavimą. O tai reiskia, jog "kuras" pradeda smarkiau degti. Tačiau me-tabolizmo padidėjimas yra visai nedidelis.

Nieko neveikiančio žmo-gaus kūnas per valandą paga-mina nuo 60 iki 70 kalorijų. Jei žmogus dirba proto darbu, tai dar prisidėda apie ketu-rios kalorijos. Iš to išeina, kad proto darbu per valandą reikia tik tiek fiziškos energi-jos, kiek turi žemės riešutas (pinacas). — K. A.

Skelbimai Naujienuose duoda nauda dėlto, kad pačios Naujienuos yra naudingos.

Štai laikas jokių pinigų imo-ti iš reklamos! Jūs patys žino-jate, kad tik nuolatini, kasdienini skelbimai gali patraukti dides-nį klientų skaičių.

Amerikos žmonės gerai su-pranta, kad be "geros reklamos" neįmanoma parduoti. Kuo daugiau re-klamuoja, tuo geriau verda.

Reklama, kuri atliekama du-dant skelbimus į laikraštius, visuomet apsimoka.

Kas galėtų būti "Naujienuos", tas visuomet turi naudoti.

DEDEI SAMUI KIEKVIENAS DUODA PATARIMŲ

